

NR 45/2014

PREFERENCJE PARTYJNE

W KWIETNIU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Gdyby wybory parlamentarne odbyły się w kwietniu¹ wzięłoby w nich udział, wedle własnych deklaracji, 52% dorosłych Polaków, o 5 punktów procentowych mniej niż przed miesiącem. Podobnie jak w marcu, 18% ankietowanych waha się, czy będzie głosować. Odsetek takich deklaracji nie zmienia się do początku roku. Wzrosła natomiast liczba badanych z góry odrzucających możliwość udziału w wyborach (30%, wzrost o 5 punktów procentowych).

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2013								2014				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	57	54	54	59	52	54	57	54	54	58	54	57	52
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	14	16	19	15	19	18	15	18	16	18	18	18	18
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	28	29	27	26	28	28	28	28	30	24	28	25	30

Gdyby Polacy decydowali o składzie parlamentu już teraz, najwięcej głosów zdobyłoby PO, na które chce głosować 28% zadeklarowanych uczestników hipotetycznych wyborów. W kwietniu rządząca partia po raz kolejny w tym roku odnotowała niewielki wzrost poparcia (o 2 punkty procentowe). Więcej niż co piąty wyborca zapowiadający swój pewny udział w głosowaniu wyraził chęć głosowania na najważniejszego jej konkurenta – PiS (21%). Partia Jarosława Kaczyńskiego w tym miesiącu straciła (spadek o 3 punkty

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (287) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 kwietnia 2014 roku na liczącej 1028 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

procentowe). To drugi miesiąc, kiedy notowania obu konkurentów, po długim okresie zbliżonych wyników, ponownie się różnicują. Na trzecim miejscu znalazło się SLD poparte przez 7% zadeklarowany wyborców, czyli z takim samym wynikiem jak w marcu. Na granicy wyborczego progu znalazły się dwa ugrupowania, które odnotowały w tym miesiącu taki sam wynik – PSL oraz Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego (po 5% głosów). Oba te ugrupowania w kwietniu nieco zyskały (odpowiednio 1 i 2 punkty procentowe).

Według kwietniowych deklaracji Polaków poza parlamentem znalazłyby się Polska Razem Jarosława Gowina (3%), Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry oraz Twój Ruch Janusza Palikota (po 1%).

W kwietniu, podobnie jak przed miesiącem, na stosunkowo wysokim poziomie utrzymuje się odsetek wyborców, którzy nie potrafią jeszcze jednoznacznie określić swoich sympatii partyjnych – 27% zadeklarowanych uczestników wyborów nie wie, na które ugrupowanie oddałoby swój głos.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

CBOS

RYS. 1. POPARCIE DLA PO I PIS WEDŁUG TERMINÓW BADAŃ

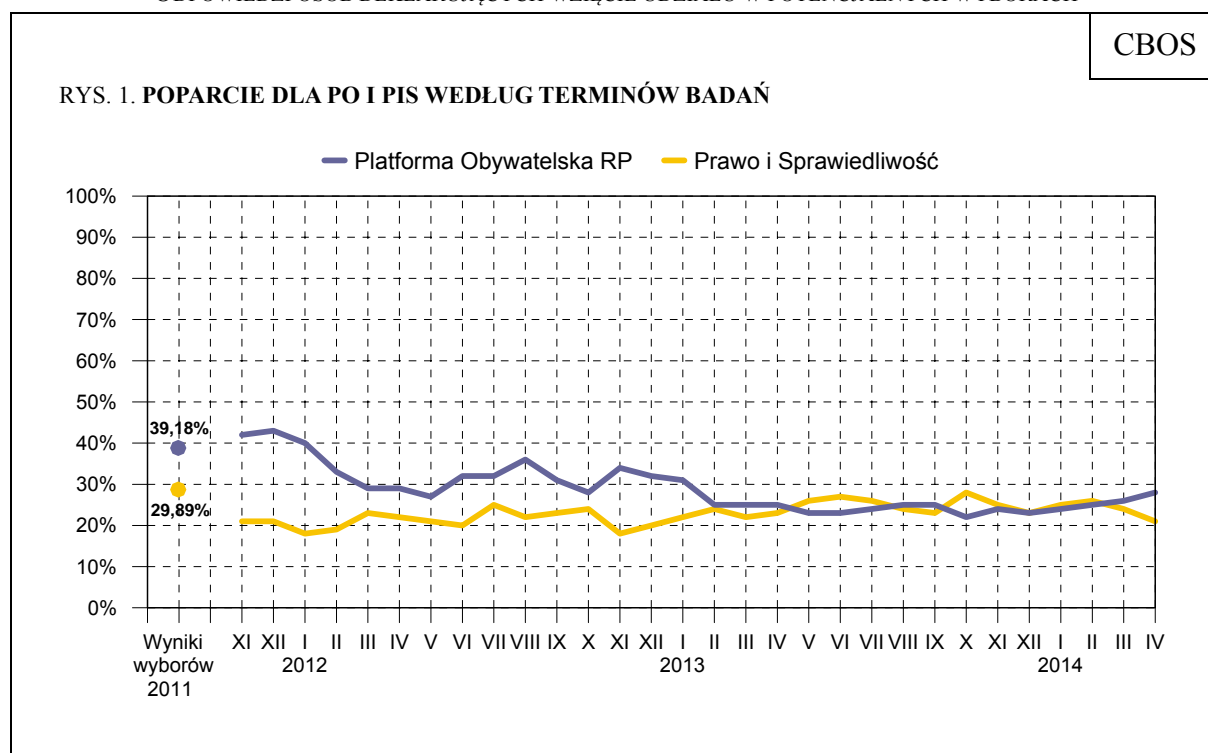

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach**																			
	2012			2013												2014				
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	
	w procentach																			
Platforma Obywatelska RP	28	34	32	31	25	25	25	23	23	24	25	25	22	24	23	24	25	26	28	
Prawo i Sprawiedliwość	24	18	20	22	24	22	23	26	27	26	24	23	28	25	23	25	26	24	21	
Sojusz Lewicy Demokratycznej	8	9	8	8	7	10	8	9	9	7	9	10	8	10	10	8	8	7	7	
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	7	8	6	8	6	6	6	6	5	5	6	5	7	6	5	4	4	5	
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	1	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	2	4	1	2	3	4	3	5	
Polska Razem Jarosława Gowina/ Polska Jest Najważniejsza	0*	1*	1*	1*	2*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	0*	0*	1*	1*	3	2	2	3
Twój Ruch/Ruch Palikota	4	4	5	4	5	6	2	4	3	3	2	5	4	3	3	3	3	3	1	
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	3	3	1	3	3	1	3	2	2	1	2	0	2	1	2	2	2	2	1	
Prawica Rzeczypospolitej	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	
Polska Partia Pracy	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	
Inne	2	1	2	1	1	2	3	1	3	3	3	1	3	2	2	1	2	2	2	
Trudno powiedzieć	24	21	20	22	23	23	24	25	23	27	26	26	21	26	26	25	24	27	27	
N=	584	555	624	702	632	592	647	583	535	585	473	494	595	529	482	601	548	611	453	

* Wyniki poparcia dla PJN

** Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

Kwietniowe deklaracje Polaków dotyczące zamiaru wzięcia udziału w wyborach wskazują na ponowny wzrost zniechęcenia i poczucia alienacji politycznej. Prawie jedna trzecia Polaków mówi ankieterom, że nie ma zamiaru brać udziału w procedurze wyborczej i na pewno nie poszłaby głosować, gdyby wybory odbywały się właśnie teraz. Wzrostowi odsetka deklaracji zniechęcenia politycznego towarzyszy spadek odsetka zadeklarowanych uczestników głosowania, czyli zarazem spadek liczby osób przesądających o aktualnym układzie preferencji partyjnych.

Wśród chcących głosować ponad jedna czwarta nie wie, na którą partię oddałaby swój głos – to prawie tyle samo, ile zdobyło w tym miesiącu najbardziej popularne ugrupowanie – PO. Tak duża liczba głosów niezdecydowanych sprawia, że wiele wydaje się jeszcze możliwe i wyborcze losy żadnej z partii nie są w tej chwili jeszcze przesądzone.

Notowany już czwarty miesiąc z rzędu wzrost poparcia dla PO wiązać należy, jak się zdaje, przede wszystkim z międzynarodową aktywnością rządu Donalda Tuska, związaną z kryzysem na Ukrainie i odrodzeniem imperialnej polityki Rosji na arenie międzynarodowej. Kryzysy zewnętrzne i poczucie zagrożenia zwykle sprzyjają rządzącym. Na tym tle PiS wyraźnie traci – podczas gdy jeszcze w grudniu oba ugrupowania miały takie samo poparcie, obecnie przewaga PO nad jej konkurentem sięga już 7 punktów procentowych.

Wśród pozostałych ugrupowań relatywnie silniejszą i dość stabilną pozycję ma SLD, notowania którego wahają się w granicach 3 punktów procentowych. Słabiej w sondażach wypada PSL, jednak już od ponad roku wyniki tej partii również wydają się stabilne i wahają się w tych samych granicach 3 punktów. Rekordowy wynik w historii tego ugrupowania odnotowała w kwietniu Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego, która znalazła się w tym miesiącu na granicy progu wyborczego. Natomiast słabo wypadły pozostałe ugrupowania, spośród nich relatywnie najwięcej zwolenników zdobyła Polska Razem Jarosława Gowina, co jednak nie wystarczyłoby, by znaleźć się w przyszłym parlamencie.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ęła)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ęła)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ęła)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		52	18	30	1024
Płeć	Mężczyźni	55	18	27	493
	Kobiety	48	18	33	531
Wiek	18–24 lata	46	21	33	120
	25–34	48	23	29	203
	35–44	51	17	31	176
	45–54	56	19	25	166
	55–64	50	16	34	179
	65 lat i więcej	58	14	28	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	49	20	31	394
	Miasto do 19 999	45	17	38	163
	20 000 – 99 999	53	17	31	197
	100 000 – 499 999	61	16	23	165
	500 000 i więcej mieszk.	57	19	24	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	44	19	37	223
	Zasadnicze zawodowe	41	19	41	252
	Średnie	56	19	26	342
	Wyższe	68	15	17	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	67	12	21	106
	Średni personel, technicy	59	15	26	56
	Pracownicy adm.-biurowi	59	22	19	52
	Pracownicy usług	41	31	28	71
	Robotnicy wykwalifikowani	43	21	36	131
	Robotnicy niewykwalifik.	42	27	31	52
	Rolnicy	62	23	16	39
	Pracujący na własny rach.	50	21	29	32
	Bezrobotni	37	22	41	88
	Emeryci	57	13	30	222
	Renciści	57	8	35	48
	Uczniowie i studenci	50	17	33	81
	Gospodynie domowe i inni	48	20	32	46
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	62	10	28	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	47	23	30	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	48	24	28	264
	prywatnym gosp. rolnym	62	21	17	45
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	41	33	27	104
	501–750	41	21	39	104
	751–1000	47	24	30	158
	1001–1500	54	17	29	180
	Powyżej 1500 zł	68	10	22	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	42	21	37	124
	Średnie	49	20	31	451
	Dobre	57	16	27	449
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	8	20	62
	Raz w tygodniu	55	15	30	463
	1–2 razy w miesiącu	54	24	21	147
	Kilka razy w roku	41	23	35	213
	W ogóle nie uczestniczy	46	18	36	138
Poglądy polityczne	Lewica	55	16	28	159
	Centrum	49	23	29	337
	Prawica	73	12	15	283
	Trudno powiedzieć	30	20	50	245

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						
		Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy – Sierpień 80 (PPP)	Polska Razem Jarosława Gowina	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej (PR)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		5	28	0	3	5	0	21
Płeć	Mężczyźni	8	25	1	2	5	0	20
	Kobiety	2	30		4	5	1	22
Wiek	18–24 lata	15	12		3	2	2	22
	25–34	10	31	2	4	1		12
	35–44	5	27		3	11		16
	45–54	4	24			6		28
	55–64		33		4	7		17
	65 lat i więcej		32		3	1	1	29
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	16	1	5	10	1	23
	Miasto do 19 999		28		3	4		22
	20 000 – 99 999	7	36		1			21
	100 000 – 499 999	9	32		2	3		18
	500 000 i więcej mieszk.	5	44				2	15
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7	18		3	6		31
	Zasadnicze zawodowe	1	25		1	7		15
	Średnie	4	23	1	3	6	1	23
	Wyższe	7	42		4	1		16
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	11	44		5			20
	Średni personel, technicy	5	21	5		2		29
	Pracownicy adm.-biurowi		44			7		8
	Pracownicy usług	3	7					30
	Robotnicy wykwalifikowani	5	35			4		20
	Robotnicy niewykwalifik.	4	28			12		23
	Rolnicy	9	9		12	30		9
	Pracujący na własny rach.	7	4		8	6		18
	Bezrobotni	2	24					27
	Emeryci		28		4	2	1	27
	Renciści		27			14		15
	Uczniowie i studenci	19	14		2		3	16
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni		36		6	16		9
	inst. państw., publicznej	4	37		1	3		26
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	21	3		2		9
	sekt. pryw. poza rolnict.	5	30		3	3	1	21
	prywatnym gosp. rolnym	8	13		10	30		8
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	5	8			11		28
	501–750	5	22			2		30
	751–1000	4	26		5	4		23
	1001–1500	1	35		2	5		27
	Powyżej 1500 zł	7	40	1	4	2	2	15
Ocena własnych war. mater.	Złe		9		3	6		37
	Średnie	5	25		4	6		20
	Dobre	6	34	1	2	3	1	18
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		23		12	6		31
	Raz w tygodniu	4	26	1	3	6	1	27
	1–2 razy w miesiącu	6	21		1	6	1	15
	Kilka razy w roku	7	30			3		12
	W ogóle nie uczestniczy	9	44			1		7
Poglądy polityczne	Lewica	1	30			1		15
	Centrum	3	38	1	2	8		11
	Prawica	10	25		5	4	1	34
	Trudno powiedzieć		9		2	4		13

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro	Twój Ruch	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		7	1	1	2	27	524
Płeć	Mężczyźni	8	1	2	3	26	271
	Kobiety	5	1	1	1	30	253
Wiek	18-24 lata	2	3	1	6	32	55
	25-34	4		2	3	30	96
	35-44	9		2	3	25	90
	45-54	8		1	1	28	93
	55-64	7	2	1		29	87
	65 lat i więcej	7	2	1		23	103
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	1	2	1	34	190
	Miasto do 19 999	12			3	28	74
	20 000 – 99 999	8		1	1	25	103
	100 000 – 499 999	8	2	2	2	23	98
	500 000 i więcej mieszk.	6	1	3	5	18	60
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7			2	27	96
	Zasadnicze zawodowe	8	1	2		39	102
	Średnie	7	2	2	3	26	186
	Wyższe	4	0	1	3	22	140
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2		1	2	13	71
	Średni personel, technicy					38	33
	Pracownicy adm.-biurowi	3			8	30	31
	Pracownicy usług	11		5	7	37	29
	Robotnicy wykwalifikowani	12	1	3	1	19	56
	Robotnicy niewykwalifik.	14				19	22
	Rolnicy	3				27	24
	Pracujący na własny rach.			5		53	16
	Bezrobotni	12			3	31	32
	Emeryci	8	2	1		27	121
	Renciści	5	6	3		29	27
	Uczniowie i studenci	3		2	5	37	40
	Gospodynie domowe i inni	4				30	22
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2		1	3	24	88
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	10		2	4	36	47
	sekt. pryw. poza rolnict.	9	1	3	2	24	126
	prywatnym gosp. rolnym	3				28	28
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	3	3		30	42
	501-750	4			6	30	42
	751-1000	4	2	2		29	73
	1001-1500	10	1	1	2	17	95
	Powyżej 1500 zł	6	1	1	2	19	133
Ocena własnych war. mater.	Złe	12	3	2	6	21	50
	Średnie	6	1	2	2	30	218
	Dobre	6	0	1	1	27	256
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		2		2	24	42
	Raz w tygodniu	4	1	1	1	26	251
	1-2 razy w miesiącu	6	1	4	1	37	80
	Kilka razy w roku	13		1	3	30	88
	W ogóle nie uczestniczy	13		2	3	19	63
Poglądy polityczne	Lewica	30		2	1	20	87
	Centrum	4	0	2	2	28	160
	Prawica	0	1	0	3	16	204
	Trudno powiedzieć	1	2	1		68	72